

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2018, declarat de inculpatul

Matei Constantin XXX, născut la XXX, în satul XXX, domiciliat în raionul XXX, strada XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.08.2017 pînă la 01.12.2017;

Instanța de apel de la 27.12.2017 pînă la 21.02.2018;

Instanța de recurs de la 18.04.2018 pînă la 23.05.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 01 decembrie 2017, Matei Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (4) Codul penal, cu stabilirea pedepsei de 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Matei Constantin, în intervalul de timp cuprins între sfârșitul anului -2016 și până la 26 iulie 2017, aflându-se la domiciliul său situat în raionul XXX, orașelul XXX, strada XXX, urmărind scopul aplicării violenței fizice și psihice asupra concubinei sale Bărbuță Ana, cu care conlocuia pe aceeași adresă, acționând cu intenție și dîndu-și seama de acțiunile sale, conștientizând consecințele care pot surveni, manifestând superioritate și agresivitate în mod sistematic o agresa fizic pe partea-vătămată Bărbuță Ana. În continuarea acțiunilor sale ilegale, inculpatul Matei Constantin, în perioada de timp cuprinsă între data de 24.07.2017 și pînă la 26.07.2017, aflându-se la domiciliul său situat în raionul Strășeni, orașelul Bucovăț, strada Maria Magdalena nr.9, urmărind scopul aplicării violenței fizice și psihice asupra concubinei sale Bărbuță Ana, cu care conlocuia pe aceeași adresă, în urma unui conflict inițiat cu aceasta din urmă, intenționat i-a aplicat acesteia multiple lovituri cu pumnii peste diferite regiuni ale corpului cît și în regiunea capului. În urma acestor acțiuni ilegale cu caracter violent din partea inculpatului Matei Constantin, partea-vătămată Bărbuță Ana, la 26.07.2017 a fost transportată la spital unde la 30.07.2017, a decedat. Conform concluziilor Raportului de expertiză judiciară din 01.08.2017, moartea părții-vătămate Bărbuță Ana, a survenit în Spitalul raional Strășeni, în rezultatul TACCÎ, hemoragiei intracerebrale abundente, edemului cerebral și pulmonar TACC., hemoragie intracerebrală, fractura coastelor pe dreapta, hematom retroperitoneal, fractura oaselor nazale, multiple echimoze și excoriații, care s-au format sub acțiunea

traumatică a unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămări corporale grave și sînt în legătură directă cu survenirea decesului. După caracteristica vătămarilor corporale depistate, formarea lor din cădere cu rostogolire pe scara metalică este puțin probabil.

3. Fără a contesta vinovăția, procurorul, a declarat apel în care a solicitat casarea sentinței în partea neîncasării de la inculpatul Matei Constantin a cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie încasat de la condamnatul Matei Constantin în folosul statului cheltuielile de judecată, și anume 1 078 lei - costul raportului de expertiză judiciară nr. 252 din 24.08.2017 efectuat în privința inculpatului, cât și 3 500 lei - costul raportului de expertiză medico-legală nr. 73 din 01.08.2017 și în total suma de 4 578 lei cu titlu-de cheltuieli judiciare. În motivarea apelului s-a menționat că, instanța de fond în cadrul examinării cauzei și emiterii hotărîrii nu a luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 4 578 lei, la realizarea expertizelor, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art. art. 227 - 229 Codul de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 14), art. 397 pct. 5) Codul de procedură penală, nu a dispus acest fapt. Prin urmare, se constată că soluția instanței de judecată referitor la neîncasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2018, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința primei instanțe, în partea care se referă la cheltuielile de judecată, și se pronunță în această parte, o nouă hotărîre, după cum urmează:

Se încasează de la Matei Constantin în beneficiul statului suma de 4 578 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, sentința s-a menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Conform art. 227 Codul de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor

plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Conform art. 143 Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: 1) cauzei morții; 2) gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale; 3) stării psihice și fizice a bănuțului, învinuțului, inculpatului - în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal; 3-1) stării psihice și fizice a persoanei în privința căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante; 4) vârstei bănuțului, învinuțului, inculpatului sau părții vătămăte - în cazurile în care această circumstanță are importanță pentru cauza penală, iar documentele ce confirmă vârsta lipsesc sau prezintă dubiu; 5) stării psihice sau fizice a părții vătămăte, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărîrii în cauza dată; 6) altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. Prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare 09.02.2018 a fost exclus alin. 2 din prezentul articol.

Instanța de apel a constatat că la 01.08.2017 a fost efectuat raportul de expertiză judiciară nr.73 în sumă de 3 500 lei, iar la 24.08.2017 a fost efectuat raportul de expertiză judiciară nr. 252 în sumă de 1 078 lei, Astfel, instanța de apel a considerat întemeiat apelul acuzatorului de stat și dispune încasarea de la Matei Constantin în beneficiul statului a sumei de 4 578 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Instanța de apel a reținut că plîngerea inculpatului, depusă la 06 decembrie 2017, constituie un demers de examinare a cartelei medicale a victimei, deoarece nu conține nici o cerință referitor la anularea sentinței. Examinînd circumstanțele de fapt, instanța de apel a constatat neconcludența unui asemenea demers.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Matei Constantin, la data de 30 martie 2018 și 18 aprilie 2018 declară recursuri ordinare care se va examina ca unul singur, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărîri de achitare. Recurentul invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor; partea vătămăte nu a fost concubina lui; inculpatul nu a săvîrșit acte de violență față de partea vătămăte.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, menționînd că recurentul, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și motivarea soluției corespunde cu dispozitivul hotărîrii contestate, prin urmare, consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Matei Constantin, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Din conținutul cererii de recurs se deduce temeiul prevăzut de pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, având în vedere că inculpatul critică vinovăția sa, considerând că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele infracțiunii, solicitând să fie achitat.

Analizând motivele indicate în textul recursului, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurentul contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele inferioare, considerînd că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc cu certitudine că faptele incriminate în actul de învinuire a fost comis de Matei Constantin.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă. Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept. Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Cît privește motivul precum că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. Dar, verificînd probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatului de săvîrșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nici o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărîrii atacate și adoptarea unei alte soluții.

Din acest punct de vedere se constată că, de fapt, în cauză nu s-a comis erorile de drept la care face referință recurentul și, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptelor comise.

Totodată, instanța de recurs remarcă, că criticile formulate de recurent, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de fond și de apel respectînd prevederile art. 414 alin.(3) și 417 alin.(1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, cărora instanța le-a dat o motivare clară și argumentată expusă în pct. 4.1. al prezentei decizii, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune (cauza CtEDO, Re bait și alții c. Franței, din 25.02.1995, nr. 26564/1995).

Așadar, verificînd procesul-verbal al ședințelor de judecată a instanțelor de fond și de apel, lecturînd textul deciziilor, rezultă că instanțele ierarhic inferioare au verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, și-a motivat soluția adoptată punînd la baza acesteia probele administrate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel. Ținînd cont de cele menționate Colegiul penal conchide că conținutul

deciziei corespunde prevederilor legale sus menționate, fiind oferite răspunsuri la toate motivele invocate în apel.

Tot aici, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut o analiză amplă a probelor, argumentând detaliat respingerea probelor care au fost invocate în suportul învinuirii aduse inculpatului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, toate probele prezentate au primit o apreciere justă, iar concluziile făcute de instanța de apel au rezultat din circumstanțele de fapt stabilite în prezenta cauză penală.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul penal reține că, motivul invocat de recurent, precum că „nu au fost întrunite elementele infracțiunii”, constituie o interpretare subiectivă a sa, or în descriptivul deciziei, instanța de apel corect a constatat că în acțiunile lui Matei Constantin, sunt prezente toate elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (4) Codul penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța de apel. În cazul în care acesta și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe.

Totodată, vinovăția lui Matei Constantin se demonstrează și prin următorul sistem de probe acumulate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: declarațiile depuse de către succesorul părții vătămată Ursachi Natalia și martorii audiați Dodon Natalia, Bortă Olga, Reaboi Olga, Moraru Ion, Cobahmatenco Serghei, Neagu Liubovi, Luța Natalia, Berdean Vera precum și: raportul de expertiză juridică nr. 73 din 01.08.2017, prin care s-a constatat că moartea a survenit în rezultatul TACCÎ, hemoragie intracerebrale abundente, edemului cerebral și pulmonar. TACC, hemoragie intracerebrală, fractura coastelor pe dreapta, hematom retro peritoneal, fractura oaselor nazale, multiple echimoze și excoriații, care s-au format sub acțiunea traumatică a unui corp condolent, posibil în timpul circumstanței indicate, ce se califică ca vătămări corporale grave și sunt în legătură directă cu survenirea decesului (f.d. 44-47).

Astfel, Colegiul penal susține pe deplin concluzia instanței de apel precum că, inculpatul Matei Constantin, a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (4) Codul penal, violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății soldată cu decesul victime.

Prin urmare, erorile de drept invocate de recurent, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, iar din aceste considerente recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul **Matei Constantin XXX**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2018, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **20 iunie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan